

Obvodné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

4. ročník, školský rok 2011/12

Testové úlohy pre kategóriu F (6. ročník ZŠ a 1. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Staroveký Rím prešiel vo svojich dejinách viacerými etapami. Zoradte v odpovedňovom hárku uvedené typy zriadení podľa toho, ako po sebe nasledovali:

cisárstvo, kráľovstvo, republika.

2.* Podľa legiend sa pôvod zakladateľov Ríma odvodzoval od hrdinu menom Aeneas (Eneas). Z ktorého mesta pochádzal?

- a) Atény;
- b) Sparta;
- c) Trója.

3.* Rimania mali veľa bohov. Spomedzi uvedených vyberte dvoch, ktorí medzi nich nepatrili. Zároveň uveďte, ktoré národy týchto bohov uctievali.

Jupiter, Mars, Héra, Venuša, Anubis, Neptún, Merkúr

4.* V osemsmerovke nájdite tri mená, súvisiace so začiatkom dejín Ríma a napíšte ich do odpovedňového hárku.

A	T	O	S	K	I	P	E
I	Z	B	Y	C	A	D	O
V	H	F	N	G	M	H	A
L	E	I	A	J	D	K	T
I	I	M	T	N	O	P	U
S	S	U	L	U	M	O	R
A	T	R	V	T	A	V	I
E	A	X	R	Y	Q	Z	O
R	L	R	É	M	U	S	A

5.* V obrázkoch sa skrýva prívlastok rímskeho kráľa, ktorý vyjadruje jeho správanie počas panovania a stal sa súčasťou jeho mena. Napíšte ho do odpovedového hárku.

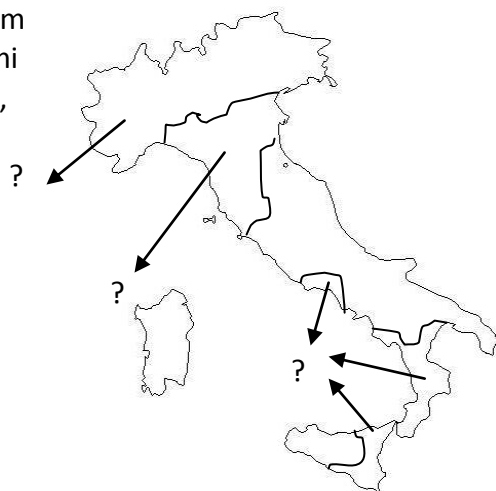
6.* Najvyšší vládcovia Ríma nosili viacero titulov. Vyberte, ktoré tri spomedzi uvedených to boli.

cisár/caesar, augustus, sultán, premiér, senátor, kráľ/rex, patricij, legát

7.* Uvedené pojmy priradte v odpovedovom hárku k jednej z dvoch skupín rímskeho obyvateľstva (jeden z pojmov sa týka oboch skupín).

bohatí, chudobní, Zákony 12 tabúl', prví senátori, voľba tribúnov, odchody z Ríma s plánom na založenia nového mesta.

8.* S kým bojovali Rimania o nadvládu na Apeninskom polostrove? Uvedte tri národy, ktoré boli protivníkmi Rimanov v 5. – 3. storočí pred Kr.. Pomôžte si mapou, kde sú vyznačené oblasti ich sídel.

9.* Rímske impérium v časoch svojej najväčšej ovládalo veľkú časť Európy. Vytvorte správne dvojice spojením lokality/stavby s dnešným štátom.

- 1) Hadriánov múr
- 2) Kelementia
- 3) Forum Romanum
- 4) Vindobona

- a) Rakúsko
- b) Taliansko
- c) Anglicko/Veľká Británia
- d) Slovensko

10.* O nadvládu nad západnou časťou Stredomoria bojovali Rimania s ríšou, ktorú založili zdatní námorníci pôvodom z Fenície.

- a) Pod akými dvoma menami poznáme tento národ?
- b) Na akom svetadieli ležalo hlavné mesto ich ríše?
- c) Medzi Rímom a touto ríšou sa odohralo niekoľko vojen. Koľko ich bolo?
- d) Kto v nich zvíťazil?
- e) Napíšte meno vojenského veliteľa tejto ríše (na obrázku), ktorý viackrát Rím porazil, dokonca i v Itálii.

11.* Zoradíte uvedených vládcov Ríma v odpovedňom hárku podľa toho, ako po sebe nasledovali.

Gaius Iulius Caesar, Konštantín, Nero, Octavius Augustus.

12.* Z nasledujúcich skupín slov vyberte to, ktoré do nej nepatrí.

- A) Octavius, Scipio Africanus, Lepidus, Marcus Antonius.
- B) Panónia, Galia, Hispánia, Bohemia.
- C) Rimania, Etruskovia, Germáni, Italikovia.

13.* Prezrite si obrázok a odpovedzte na nasledujúce otázky (správne odpovede zapíšete do odpovedňového hárku).

- a) Kto sú muži na obrázku?
- b) Povolanie týchto mužov vykonávali (vyberte odpoveď z uvedených možností):
 - otroci;
 - slobodní ľudia;
 - otroci i slobodní ľudia.
- c) Z uvedených písmen vytvorte názov miesta, kde vykonávali svoju činnosť: FAÁTEEMIRT.

14.* Bol Gaius Iulius Caesar cisárom? Správnu odpoveď zakrúžkujte v odpovedňom hárku.

15.* Viacerí vládcovia Ríma skončili neslávne. Vytvorte správne dvojice z mien a uvedených možností.

a) Tarquinius II.	1) samovražda (s použitím dýky)
b) Gaius Iulius Caesar	2) vyhnanie z mesta
c) Nero	3) vražda

16.* Zoradte uvedené vojenské konflikty starovekého Ríma podľa poradia, ako po sebe nasledovali (chronologické usporiadanie od najstaršieho po najmladší).

vojna proti Hunom, markomanské vojny, vojny proti kráľovi Pyrrhovi, dobytie Británie.

17.* V roku 395 bola Rímska ríša rozdelená na dve časti. Pod akými názvami ich poznáme?

18. Ktorý riaditeľ múzea dánskej národnosti „rozdelil“ pravek na dobu kamennú, bronzovú a železnú?

- a) Thomsen
- b) Petersen
- c) Larsen

19. Usporiadajte uvedené vývojové stupne človeka od najstaršieho po najmladšie.

australopithecus, človek zručný, človek dnešného typu, človek rozumný, človek vzpriamený.

20. Vytvorte správne dvojice spojením lokality s nálezom.

a) Gánovce	1) soška venuše
b) Šaľa	2) odliatok mozgovne
c) Moravany nad Váhom	3) lebečná kosť neandertálca

21. Čo sa vám vybaví, keď počujete slovo Molpír?

- a) rímska stavba
- b) praveké hradisko
- c) grécke mesto

22. Pri ktorej obci na Slovensku sa nachádzajú zvyšky mesta z doby bronzovej (na obrázku je model), v ktorom už mali dokonca aj dláždené ulice?

- a) Spišský Štvrtok
- b) Plavecké Podhradie
- c) Rimavské Janovce

23. Prečo sa volá neandertálec neandertálcom?

- a) takto sami seba označovali pravekí ľudia
- b) pozostatky tohto vývojového stupňa človeka boli nájdené v Neanderovom údolí
- c) doteraz sa tento názov nepodarilo presne rozlúštiť

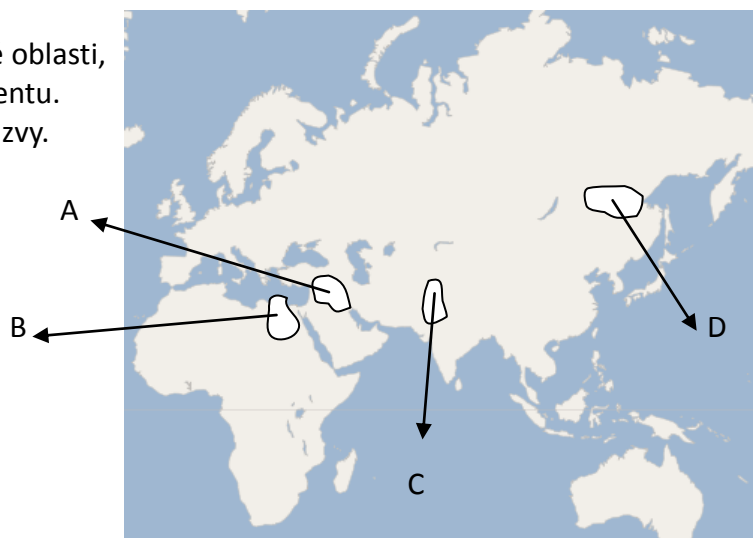
24. Pri ktorom vodnom diele (priehrade) by ste hľadali bývalú pravekú osadu so svätyňou na vrchu Havránok?

- a) Liptovská Mara
- c) Sĺňava
- d) Ružiná

25. Čo znamená slovo oppidum? Zároveň napíšte, s ktorým národom sa tento termín spája.

- a) hradisko
- b) časť oblečenia
- c) typ útočnej zbrane

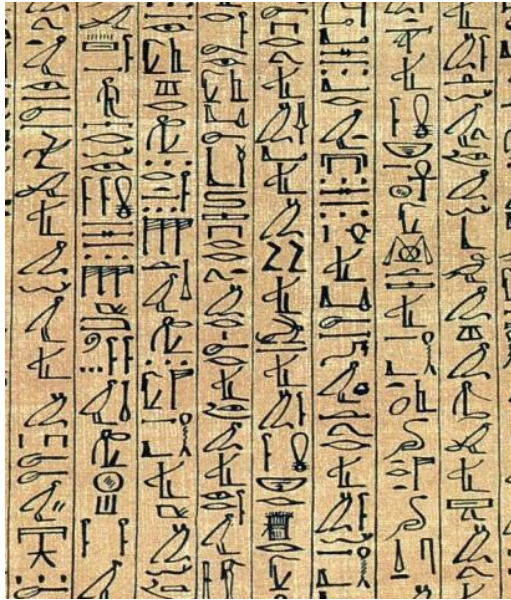
26. Na priloženej mape sú vyznačené oblasti, kde vznikli civilizácie starovekého Orientu. K písmenám na mape priradte ich názvy.

27. Čo to bol zikkurat?

28. Pozrite si ukážky dvoch typov písma na obrázkoch a z možností vyberte, ktoré to sú.

A

B

indické písmo, egyptské znakové písmo, egyptské obrázkové písmo (hieroglyfy), minojské písmo, čínske písmo, klinové písmo

29. K uvedeným panovníkom priradte štát, kde vládli.

a) Amenhotep IV.	1) Babylonská ríša
b) Kýros Veľký	2) Sparta
c) Chammurapi	3) Perzia
d) Leonidas	4) Egypt

30. Diela Ilias a Odysea nám v dejepise pomáha...

- a) spoznať kultúru život starých Grékov
- b) spoznať kultúru život starých Germánov
- c) spoznať kultúru život starých Rimanov

31. Najstaršia grécka kultúra je pomenovaná podľa jedného ostrova v Stredozemnom mori. Ktorého?

32. Utvorte správne dvojice z nasledujúcich gréckych bohov a ich „funkcií“.

a) Zeus	1) vládca morí
b) Poseidón	2) vládca podsvetia
c) Hádes	3) vládca zeme a neba

33. Napíšte miesta troch grécko-perzských bitiek (pomôcky sú v odpovedovom hárku) a ku každej uveďte, ktorá z bojujúcich strán zvíťazila.

34. Zoradte v správnom (chronologickom) poradí, ako po sebe nasledovali tieto vojny:

Peloponézska vojna, výboje Alexandra Veľkého, grécko-perzské vojny.

35. Napíšte mená jedného gréckeho filozofa a jedného matematika podľa nasledujúcich indícií.

a) Žil som v 4. storočí pred Kr. a vychovával som Alexandra Macedónskeho, považujú ma za zakladateľa logiky.

b) Žil som v 6. storočí pred Kr. a bol som známym matematikom. Som autorom vety: Obsah štvorca zostrojeného nad preponou (najdlhšou stranou) pravouhlého trojuholníka je rovný súčtu obsahov štvorcov zostrojených nad jeho odvesnami.

Autori: PhDr. Anna Mydlová, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: Mgr. Ľubomír Staňo

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2011